

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Факультет економіки та бізнесу

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Публічне управління та адміністрування»

д.н.держ.упр., доцент. Ганна ОРТИНА

«01» вересня 2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. декана факультету економіки та бізнесу

д.н.з держ. упр., доц. Ганна ОРТИНА

«01» вересня 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО - СИЛАБУС

з дисципліни «Бюджетна система» (за вибором студента)
(найменування та статус компоненти: обов'язкова або за вибором студента)
для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» за ОПП «Публічне управління та адміністрування»
(шифр, найменування спеціальності, освітньої програми)

форма навчання	<u>денна</u> (денна, заочна)
Кількість кредитів	<u>4 кредитів</u>
Курс	<u>M1</u>
Семестр	<u>2-й</u>
Змістових модулів (підсумкових модульних контролів) –	<u>2</u>
СРС	<u>70 годин</u>
Форма контролю	<u>екзамен</u> (екзамен або диференційований залік)
Загальна кількість годин	<u>120 годин</u>

«БЮДЖЕТНА СИСТЕМА». Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» факультету економіки та бізнесу, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» - Мелітополь: ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2020. – 9 с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус» Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16с.

Розробник(и): Олена Яцух, д.е.н., доцент
Наталія Радченко, к.е.н., доцент

Рецензент: Наталія Голуб, к.е.н., доцент

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол № 1 від «01» вересня 2020 року

Завідувач кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування»

д.е.н, доцент Олена ЯЦУХ

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності

281 «Публічне управління та адміністрування» «Магістр»

Протокол № 2 від «23» вересня 2020 року

Голова, доц. Анна КОСТЯКОВА

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення

Курс має теоретико-прикладний характер: у теоретичному плані поглиблює фундаментальні знання щодо макроекономічної сфери фінансової системи — державних фінансів; у прикладному — закладає базові знання з методики бюджетної роботи та формує навички проведення розрахунків показників бюджету.

Веб-сайт курсу

<http://nip.tsatu.edu.ua/course/index.php?categoryid=16> (доступ через особистий логін і пароль для навчально-інформаційного порталу ТДАТУ)

2. Мета викладання дисципліни

Курс включає формування знань з організації і функціонування бюджетної системи та проведення бюджетної політики.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни є:

- визначення засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи;
- визначення складу і структури бюджетної системи України;
- формування теоретично-практичних знань стосовно методів і джерел формування доходів бюджетів та напрямів і форм фінансування видатків;
- оволодінні методикою визначення обсягів бюджетних видатків на реалізацію функцій держави;
- формування знань з питань обслуговування і погашення боргових зобов'язань.

4. Результати навчання – компетентності (з урахуванням soft skills)

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

знання	<ul style="list-style-type: none"> ✓ показати знання та розуміння економічних категорій, нормативно-правової бази, яка визначає порядок організації бюджетного процесу, виконання доходної та видаткової частини бюджету та принципів управління бюджетними ризиками.
уміння	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. ✓ Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи. ✓ Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування. ✓ Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності
комунікація	донесення до фахівців і нефахівців інформації про місце і значення бюджетного процесу, стадій його виконання та здатність застосовувати одержані знання для формулювання нових теоретичних трактувань і положень, практичних адресних рекомендацій і пропозицій.
soft skills	здатність аналітично мислити, уміння оптимістично оцінити ситуацію та зробити висновки в процесі виконання бюджету.

Після успішного проходження курсу здобувач вищої освіти володітиме наступними компетентностями:

- ✓ Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ✓ Здатність розробляти та управляти проектами.
- ✓ Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.
- ✓ Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
- ✓ Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

5. Пререквізити

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	«Державне управління»
--	-----------------------

6. Постреквізити

Дисципліни, які спираються на вивчення даної дисципліни	«Менеджмент публічних установ та організацій»
---	---

7. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Яцух Олена Олексіївна, доц., д.е.н., зав.каф. фінансів, банківської справи та страхування; http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/yatsuh-olena-oleksiyivna/ Радченко Наталія Геннадіївна, доц., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування; http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/radchenko-nataliya-gennadiyivna/
Е-mail викладача	olena.yatsukh@tsatu.edu.ua nataliia.radchenko@tsatu.edu.ua

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			ЛК	ЛАБ	ПР	СРС	
Змістовий модуль 1.							
Теоретичні аспекти формування бюджету та бюджетної системи держави							
1	Лекція 1	Сутність, призначення і роль бюджету держави	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Сутність, призначення і роль бюджету держави	-	-	4	-	4
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	1
2	Лекція 2	Бюджет як основний фінансовий план держави.	2	-	-	-	-
	Практична робота 2	Бюджет як основний фінансовий план держави	-	-	2	-	4
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	1
3	Лекція 3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	2	-	-	-	-
	Практична робота 3	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	-	-	4	-	4
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	1
4	Лекція 4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України	4	-	-	-	-
	Практична	Бюджетний устрій та побудова	-	-	2	-	4

	робота 4	бюджетної системи України					
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	1
5	Лекція 5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	2	-	-	-	-
	Практична робота 5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	-	-	4	-	4
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	6	1
6-7	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1				10	
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль 1					10
Всього за змістовий модуль 1 – 60 год.			12	-	16	40	35
Змістовий модуль 2.							
<i>Доходи та видатки бюджету</i>							
14	Лекція 6	Система доходів бюджету	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Система доходів бюджету	-	-	4	-	5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	1
15	Лекція 7	Система видатків бюджету	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Система видатків бюджету	-	-	4	-	5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	1
16-17	Лекція 8	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 8	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку	-	-	4	-	5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	2
18	Лекція 9	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	2	-	-	-	-
	Практична робота 9	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	-	-	2	-	5
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	5	1
19-20	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2	-	-	-	10	-
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 50 год.			8	-	14	30	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.							100

9. Методи та форми навчання

Форми навчання:

- ✓ за рівнем взаємодії здобувача вищої освіти з викладачем: індивідуальне, групове, колективне;
- ✓ за місцем проведення занять: аудиторне, поза аудиторне

Методи навчання:

- ✓ за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції, дискусії), наочні (презентації), практичні (вправи, виконання завдань по рішенням задач та складання кошторисів під час занять);
- ✓ за видами занять: лекції (лекція-візуалізація, лекція – бесіда); практичні заняття (індивідуальні та групові вправи, тематична дискусія, робота в малих групах);

- ✓ за мотивацією навчально-пізнавальної діяльності (ситуація звернення до життєвого досвіду студентів, заохочення);
- ✓ за контролем ефективності навчально-пізнавальної діяльності (самоконтроль через виконання тестів на навчально-інформаційному порталі, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, ПМК, іспит);
- ✓ за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності (тематичні дискусії, завдання щодо використання мережі Інтернет, публічні промови і презентації, групові та/або індивідуальні проекти, моделі різних форматів професійних ситуацій).

10. Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є важливою складовою навчання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде не атестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані.
- ✓ Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам за індивідуальним графіком навчання.
- ✓ Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- ✓ Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- ✓ Під час виконання письмових тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватися дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік навчального процесу.

11. Система оцінювання курсу

Щотижнево – бали за роботу на практичних заняттях; в межах кожної теми – бали за самостійну роботу; по завершенню змістового модуля – бали за ПМК; по завершенню семестру – підсумкові бали, у вигляді екзамену. Результатами поточного та підсумково-модульного контролю формують узагальнену оцінку в балах за накопичувальним принципом.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ» за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання знань студентів

Визначення показника за державною шкалою	Визначення показника за шкалою ECTS	Оцінка за 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
Відмінно	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Добре	Дуже добре – вище середнього рівня із кількома помилками	82-89	B
	Добре – взагалі вірна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно	Задовільно – зі значною кількістю недоліків	67-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-66	E
Незадовільно	Незадовільно – з можливістю повторного складання	35-59	FX
	Незадовільно – з обов'язковим повторним курсом	< 35	F

Критерії оцінювання

Практичні заняття	Частка вірно виконаних завдань
Самостійна робота (СРС)	Студент опрацює питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування на НІП ТДАТУ (дві спроби – середній результат)
Підсумково-модульний контроль (ПМК I, II)	Відбувається у вигляді тестових завдань та письмових робіт в кінці вивчення змістових модулів Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Повнота розкриття питання (вірні відповіді) ✓ Якість інформації ✓ Самостійність

12. Рекомендована література та інформаційні ресурси дисципліни

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс України / Верховна Рада України – К.: ДП „ІВЦ ДПА України”, 2010. – 336 с.
3. Василик О. Д. Державні фінанси України: підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
4. Василик О. Д. Бюджетна система України: підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
5. Власюк Н.І. Місцеві фінанси: навчальний посібник/ Н.І. Власюк Т.В. Мединська, М.І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. 328 с.
6. Місцеві фінанси: підручник / О.Р. Квасовський, А.В. Лучка, Б.С. Малиняк [та інші] / за ред. О.П. Кириленко. – К.: Знання, 2006. – 677с.
7. Місцеві фінанси: Навч.посіб./ П.К., Бечко, О.В. Ролінський. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
8. Місцеві фінанси: Навч.посіб.[для студ. вищ. навч. закл.]/ О.О. Сунцова. – [2-ге вид.]- К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
9. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Ю. В. Пасічник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 523 с.
10. Чала Н.Д. Бюджетна система: навч. Посіб./Н.Д.Чала, Л.В. Лазоренко. – К.: Знання, 2010. – 223 с.
11. Фінанси: підручник / Л. М. Алексеєнко, І. В. Зятковський, О. П. Кириленко [та ін.]; за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
12. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х т./Ін-т світ. Екон. і міжнар. Відносин НАНУ, ДННУ «Акад.фін управління» за ред.. Т.І. Єфименко. – К., 2010.-
Т. 1. - 2010. – 624 с.
Т. 2. – 2010. – 648 с.
Т. 3. – 2010. – 576 с.
13. Юрій С. І. Бюджетна система України / С. І. Юрій, Й. М. Бескид. – К.: НІОС, 2000. – 400 с.
14. Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона [Текст] / ред. И. Е. Андреевский, издатель Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб. : Семеновская Типо-Литография (И.А. Ефрона), 1890 – 1907.
Т. 9 : Буны – Вальтер. – 1892. – 471 с.
15. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21.05.1997р. № 280/97-ВР / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
16. Про Державний бюджет України на 2019 рік: закон України від 25.12.2019 № 928-VIII/ Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

13. Інформаційний пакет дисципліни

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ. Дисципліна «Бюджетна система» // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nip.tsatu.edu.ua/course/index.php?categoryid=80>
2. Джерела Інтернету
3. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
4. Методичний кабінет кафедри фінансів, банківської справи та страхування
5. Сайт кафедри фінансів, банківської справи та страхування у <http://www.tsatu.edu.ua/et>